

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 5 (IX) Nr 5.

WARSZAWA

Maj 1927 r.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 10 z dnia 20 kwietnia 1927 r.

I. Odznaka za uratowanie życia. N. przyznaje odznakę „Za uratowanie życia” druhowi Czesławowi Gregorewiczowi (Ch. Warszawska).

II. Główna Kwatera Męska. N. Zwalnia na własną prośbę ze stanowiska Kier. Wydz. P. W. dha A. Heidricha i mianuje p. o. Kier. dha K. Wojtczaka.

N. zwalnia na własną prośbę ze stanowiska Kier. Wydz. Wych. Fiz. dha H. Glassa i mianuje Kier. dha M. Krawczyka.

N. Zwalnia na własną prośbę ze stanowiska Kier. Wydz. Obozów dha T. Maresza.

III. Zalecenie książki dha ph. inż. Zbigniewa Trylskiego p. t. „Obozy”. N. na zasadzie opinii Głównych Kwater zaleca książkę dha ph. inż. Zbigniewa Trylskiego p. t. „Obozy” do użytku w drużynach harcerskich (o wyjściu książki z druku podać wiadomość „Harc mistrz”).

IV. Komendy Choraży M. Płock. N. udziela na własną prośbę trzymiesięcznego urlopu ze stanowiska Kom. Chor. dhowi K. Jędrzejewskiemu i mianuje jednocześnie p. o. Kom. Chor. ph. Z. Słoniewicza.

Radom, N. zatwierdza skład osobowy K. Ch., zwalniając jednocześnie dotychczasowy: Kom. Chor. ph. M. Kołowrocki, p. o. Kom. Chor. i Kier. Wydz. Progr. Org. M. Kwapisiewicz, przyboczny i Kier. Wydz. Ogóln. pd. Rysiak, Ref. St. H.—prof. Małuja.

V. Zmiany terytorjalne. N. przydziela powiat Kolski z Chor. Włocławskiej do Chor. Łódzkiej.

VI. Mianowania Starszyny. Podharcmistrzynie: Z. Osńska-Heidrichowa (G. K. Ż.), I. Gründlowa (Ch. Białostocka), E. Hetmaniakówna (Ch. Krakowska), J. Anyżówna, J. Jasińska, J. Ramotowska, J. Rostkowska (Ch. Mazowiecka), Ir. Cynkówna, St. Dzieciotówna, Ir. Kliszczynska, T. Nowakowska, A. Polecka (Ch. Poznańska), N. Eychhornówna, J. Lindnerówna, S. Marcinkowska, St. Pośniakówna, J. Samulakówna, Z. Wilczyńska, M. Żytowo-Swiętochowska, J. Żuławska (Ch. Warszawska), A. Galczakówna (Ch. Włocławska), J. Brandtówna, J. Mąkiewiczówna (Ch. Wołyńska).

Podharcmistrze: J. Kwietniewski (G. K. M.), J. Kostecki, A. Sterlegoff (Ch. Brzeska), W. Klonowiczki, Wł. Wojtowicz (Ch. Lubelska), L. Kustra, I. Płonka, Wł. Szuszkiewicz, K. Tworowski (Ch. Lwowska), Z. Lorentowicz (Ch. Mazowiecka), L. Krotowski, K. Mrózek, A. Nowak, J. Poplewski, J. Wiza, Cz. Żakowski (Ch. Poznańska), St. Piekarski, St. Zb. Szyszkowski, Z. Wierzbowski (Ch. Warszawska).

Przodownice: M. Czajkówna, A. Woźniakówna (Ch. Krakowska), C. Ćwiklińska, S. Skarbkówna, Z. Szymańska, St. Winogradzka, J. Winowska (Ch. Lwowska).

Przodownicy: Wł. Duchniak, Cz. Szwagrzak, E. Wołoszyn (Ch. Kielecka), J. St. Bugajski, Br. Feigl (Ch. Krakowska), M. Baworowski, H. Czekay, A. Stępień (Ch. Łódzka), Wł. Derysz, Wł. Pałowski, J. Szwemin, T. Urbański (Ch. Pomorska), St. Boroński, Z. Czajkowski, F. Gabryelewicz, St. Juniczak, F. Kowalski, D. Krawiec, J. Krugiełka, F. Laurentowski, J. Matuszczak, J. Przewoźny, M. Suchocki (Ch. Poznańska), J. Bieńkowski, W. Łukaszewski, M. Koczyk, J. Krzemieniewski, K. Małuszewski, St. Olszewski (Ch. Warszawska), P. Chełchowski, Cz. Grygłewicz, L. Makowski, L. S. Mokicz, J. Zamoyski, J. Uklejski (Ch. Mazowiecka).

VII. Członkowie czynni. N. mianuje członkami czynnymi drużny: Z. Wołoską (G. K. Ż.), D. Cieńską, M. Zamarską (Ch. Pomorska), St. Bogusiewiczową, M. Klasową, M. Sandecką, J. Teleżyńską (Ch. Wołyńska), drużów: J. Arlitewicza, M. Krawczyka (G. K. M.), pd. M. Wierzbiańskiego (Ch. Krakowska), Cz. Sworowskiego, K. Weydlicha, E. Węclawskiego, ks. I. Węclawskiego (Ch. Poznańska), P. Jańczę, ks. E. Kapustę, M. Kwapisiewicza (Ch. Radomska), K. Dobińskiego, ks. J. Kobierskiego, ks. W. Micińskiego (Ch. Włocławska), ks. St. Dietricha, ks. K. Lenczewskiego, prof. L. Kisiela, K. Skorupskiego (Ch. Wołyńska).

VIII. Przywrócenie stopnia instruktorskiego: N. przywraca stopień podharcmistra inż. St. Majowi (Ch. Poznańska).

IX. Conięcie stopnia instruktorskiego: N. cofa na własną prośbę stopień podharcmistra i przenosi do kategorii członków współdziałających dha W. Cywińskiego (Ch. Wileńska). N. cofa na własną prośbę stopień przodownika i zwalnia z Z. H. P. dha Z. Kamińskiego (Ch. Poznańska).

N. cofa stopień przodownika i usuwa z Z. H. P. dha E. Konopę (Ch. Zagł. Dąbrowskie).

N. cofa stopień przodownika dhowi M. Skopowskiemu (Ch. Lwowska).

X. Urlopy: N. udziela na własną prośbę urlopu dhnie ph. A. Gontarskiej (Ch. Poznańska) do 1.IX.1927 r., dhom: pd. Ładosiowi (Ch. Pomorska) na czas służby wojskowej, ph. St. Kalińskiemu do dnia 1.IX.27 r., ph. Ł. Żelazowskiemu do dnia 1.XII.27 r., pd. J. Firsienbergowi do dnia 1.I.28 r. (Ch. Warszawska).

XI. Przyjęcie drużyn: N. przyjmuje do Z. H. P. jako próbne drużyny: I im. J. Sobieskiego w Kępinie (Ch. Poznańska), II im. R. Traugutta w Sierpcu, I im. ks. J. Poniatowskiego w Sochocinie (Ch. Płocka).

XII. Przyjęcie Zrzeszenia Starszego Harcerstwa. N. przyjmuje do Z. H. P. Akademicką Drużynę Harcerską im. St. Staszica w Poznaniu.

XIII. Przyjęcie Kół Przyjaciół Z. H. P. N. przyjmuje do Z. H. P. następujące K. P. H.: w Kobryniu (Z. O. Brześć), w Suwałkach, w Sejnach (Z. O. Białystok), w Katowicach, w Królewskiej Hucie, w Mikołowie (Z. O. Katowice), w Lublinie przy Z. O., w Lublinie przy IV druż. męsk., w Zamościu przy Państw. Gimnazjum (Z. O. Lublin), we Lwowie przy II i IX druż. męsk., w Brzeżanach, w Brzozowie, w Jarosławiu, w Podwołoczyskach, w Przemyślu, w Pizeworsku, w Samborze, w Złoczowie, w Żółkwi, w Hubiczach, w Drohobyczu, w Kołomyi, w Sokalu, w Stanisławowie, w Stryju, w Tłumaczu (Z. O. Lwów), w Łodzi przy druż. im. Narutowicza, przy druż. im. Wł. Jagiełły, przy druż. im. J. Sobieskiego, przy druż. im. H. Sienkiewicza, w Koninie, w Turku, w Szczercowie, w Pabjanicach, w Zgierz, w Łęczycy, w Radomsku, w Łasku, w Łodzi przy II druż. żeńsk., przy IX druż. żeńskiej, przy X druż. żeńskiej, przy druż. im. Sułkowskiego, przy dr. im. Batorego (Z. O. Łódź), w Krakowie przy I druż. żeńsk., przy II i V druż. żeńskiej, przy VII druż. żeńsk., przy XII druż. żeńsk., przy II druż. męsk., przy III druż. męsk., przy IV druż. męsk., przy V druż. męsk., przy VI druż. męsk., przy VIII druż. męsk., przy IX druż. męsk., przy X druż. męsk., przy XII druż. męsk., w Podgórzu przy IV druż., w Bochni przy druż. żeńsk. i męsk., w Gorlicach przy druż. żeńsk. i męsk., w Jasle przy 1 druż., w Jaworznie przy druż. żeńsk. i męsk., w Nowym Sączu przy druż. żeńsk. i męsk., w Nowym Targu przy II i III druż. żeńsk., w Tarnowie przy druż. żeńsk. i męsk., w Krakowie przy IV druż. żeńsk., w Chrzanowie (Z. O. Kraków), w Poznaniu przy druż. im. Król. Jadwigi, przy druż. im. Em. Plater i A. Tułodziejowej, przy druż. im. H. Pustowójtówny, przy druż. im. Kr. Wandy, przy druż. im. G. Zamojskiej, przy druż. im. A. Jagiellonki, przy druż. im. M. Konopnickiej, przy druż. im. Kl. Potockiej, przy druż. im. Żółkiewskiego, przy druż. im. gen. Bema, przy druż. im. B. Chrobrego i K. Puławskiego, przy druż. im. K. Chodkiewicza, przy druż. im. H. Dąbrowskiego, przy druż. im. Leszka Białego i J. Sobieskiego, przy druż. im. ks. J. Poniatowskiego, przy druż. XXI im. Rejtana, przy druż. im. J. Zamojskiego, przy druż. im. Zawiszy Czarnego, przy

druż. im. J. Wybickiego, przy druż. im. St. Czarneckiego, przy drużynach po prawym brzegu Warty, przy druż. im. B. Głowackiego i T. Kościuszki; w Barcinie, w Bydgoszczy, w Gnieźnie, w Inowrocławiu, w Krotoszynie, w Kostrzynie, w Mogilnie, w Lesznie, w Pleszewie przy Huf. żeńskim i męskim, w Głównie, w Rogoźnie, w Śremie, w Swarzędzi, w Żninie, w Bojanowie, w Czerlejnie, w Jarocinie, w Koźminie, w Poznaniu przy XVII druż. męsk., w Rawiczu, w Księżu, w Szamotułach, w Pakości, w Kościanie (Z. O. Poznań), w Płocku przy Z. O., przy V druż. męsk. im. ks. I. Skorupki, w Rypinie, w Płońsku, w Lipnie (Z. O. Płock), w Wąchocku, w Ostrowcu, w Opatowie (Z. O. Radom), w Sosnowcu przy 27 druż. żeńsk., przy 26 druż. żeńsk., przy 4 druż. męsk., przy 2 druż. żeńsk., w Olkuszu w Strzemieszycach, w Grodźcu, w Zawierciu, w Myszkuwie, w Dąbrowie Górniczej przy I druż. męsk., w Będzinie, w Czeladzi (Z. O. Zagłębie Dąbrowskie), w Warszawie przy 15 druż. żeńsk., przy 10 druż. żeńsk., przy 7 druż. męsk., przy 6 druż. męskiej, przy 5 druż. męsk., przy 1 druż. męsk., przy 25 druż. męskiej, przy 13 druż. męsk., przy 16 druż. męsk., przy 24 druż. męsk., przy 2 druż. męsk., przy 3 druż. męsk., przy 26 druż. męsk., przy 15 druż. męsk., przy 11 druż. męsk., przy 27 druż. męsk., przy 44 druż. męsk., przy 8 druż. męsk., przy 20 druż. męsk., przy 6 druż. żeńskiej, przy 14 druż. żeńsk., przy 20 druż. żeńsk., przy 39 druż. męskiej, w Łowiczu, w Miłanówku, w Wołominie, na Pradze, w Pruszkowie, w Ursynowie, w Ostrołęce, w Przasnyszu, w Garwolinie, w Łomży, w Skierniewicach, w Kolnie (Z. O. Warszawa), w Wilnie przy 3 druż. męsk., przy 7 druż. męsk., (Z. O. Wilno), w Łucku przy Z. O., we Włodzimierzu, w Krzemieńcu, w Dubnie, w Kamieniu-Koszu, w Równem, w Ostrogu, w Kowlu, w Lubomli, w Zdobunowie (Z. O. Wołyń), w Chełmnie, w Kościerzynie, w Wejherowie, w Tczewie, w Toruniu (Z. O. Toruń), przy Naczelnictwie, w Dziale Zagr. Nacz.

Czuwaj!

(—) O. Grzymałowski
Sekretarz Gen. Z. H. P.

(—) J. Karśnicki
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICZKI G. K. Ż. L. 6 z dnia 21 kwietnia 1927 r.

1) Odznaki.

Powołując się na upoważnienie Naczelnictwa z dn. 17.III.27 r. G. K. Ż. ustala niżej podane odznaki harcercskie i tym samym znosi odznaki, dotyczące dziewcząt, ustalone rozkazem Naczelnictwa z dn. 9.VI.1921 r..

I. Oznaki organizacyjne.

A) Oznaki członków czynnych i harcerek:

- 1) Lilijka harcercska oksydowana dla młodzieży harcercskiej i złota dla instruktorek; nosi się na przedniej stronie kapelusza. Prawo do noszenia tej oznaki mają wszyscy członkowie czynni i harcerki po uzyskaniu stopnia ochotniczki.
- 2) Krzyż harcercski noszą osoby, należące do organizacji, które składały przyrzeczenie. Nosić należy 2 cm. nad środkiem górnego brzegu kłapy kieszeni. W stroju cywilnym — w miejscu odpowiadającym umieszczeniu krzyża na mundurze. Krzyże są numerowane. W razie zgubienia krzyża harcerka może otrzymać krzyż dopiero

po półrocznej służbie. Podkładka pod krzyż: dla przodownic—zielona, dla podharcemistrzyń barwy czerwien polska, dla harcemistrzyń — barwy czerwien polska i biała. Oznaki stopni na krzyżu: ochotniczka — zwykły krzyż, pionierka—srebrna lilijka na krzyżu, samarytanka — złota lilijka na krzyżu. Oznaki stopni: starszej ochotniczki, przewodniczki i Harcerki Rzeczpospolitej zostaną ogłoszone po rozstrzygnięciu konkursu ogłoszonego w rozkazie Naczelniczki G. K. Ż. L. 5 z dn. 28.II.27 r.

- 3) Listki dębowe za lata służby. Za rok służby — brązowe, za trzy lata służby—srebrne oksydowane. Nosi się listki w jednej linii pomiędzy kłapą górnej kieszeni a krzyżem.

B) Oznaki Zastępów, Drużyn, Hufców, Komend Chorągwi.

Dla odróżnienia Hufców i miejscowości noszą harcerki nadryte na górnej części rękawa: herb miasta, a poniżej wstążkę z wyszytą nazwą miejscowości. Dla

odróżnienia drużyn jednej miejscowości, noszą harcerki na naramiennikach ciemno oksydowaną metalową cyfrę arabską.

Oznaką przynależności do zastępu jest pęk wstążeczek koloru zastępu, nawleczonych na lewy naramiennik, dla szeregowej 5 wstążeczek, dla zastępowej 7. Nosi się w czasie służby.

II. Oznaki służbowe.

Oznakami służbowymi, świadczącymi o rodzaju funkcji, jaką harcerka pełni w organizacji, są sznurki. Nosi się tylko w czasie służby. Zakłada się sznurek na lewy naramiennik, drugi zaś koniec (z przymocowanym gwizdkiem, kompasem i t. d.) chowa do lewej kieszeni. Na sznurku suwak barwy sznurka. Szeregową — sznurek szary, zastępową — brązowy, przyboczną — zielony, drużynową — ciemno granatowy, Komendantka Hufca — srebrny, Komendantka Chorągwi — złoty, członek G. K. Ż. — brązowy skórzany, Naczelniczka G. K. Ż. — brązowy skórzany ze srebrną skówką. Członkowie Komend Chorągwi, Hufca noszą sznurki komendantek, lecz założone na szyi i schowane pod klapy żakietu, w ten sposób, aby był widoczny tylko koniec sznurka od końca klapy do lewej kieszeni.

III. Oznaki sprawności.

Oznakami sprawności są krążki z naszywanym rysunkiem odpowiedniej sprawności. Wszystkie oznaki sprawności oprócz ratowniczych nosi się powyżej łokcia na prawym rękawie, ratownicze na lewym. Podharcmistrzynie i harmistrzynie noszą tylko oznaki sprawności instruktorskich.

U w a g a: W Nr. 4-tym Wiadomości Urzędowych w rozkazie Naczelniczki G. K. Ż. punkt 5 opuszczono w wierszu 36 po słowach „lub zapinany pod szyję” „oraz naramiennik”.

2) Mundur i oznaki Zucha.

Mundur.

Sukienka cała luźna bez karczka. Rękawy długie, zakończone wąskimi mankietkami. Kołnierzyk okrągły wyszty z przodu, zakończony kokardką. U dołu sukienki 2 półokrągłe kieszonki, wyszywane tak, jak przód kołnierzyka. Paseczek lakierowany, na głowę fez trikotinowy. Wyszcicia na kołnierzyku i kieszonkach mają jeden wzór dla całej gromady, kokardka, paseczek lakierowany i fez są koloru gromady. Mundur zucha sięgać musi kolana. Materiał — szare płótno harcerskie.

Oznaki.

Tymczasową oznaką „gwiazdek” zuchowych są pięcioramiennie srebrne gwiazdki noszone na okrągłych podkładkach, koloru gromady w szeregu o dłoń poniżej lewego obojczyka.

3) Konkurs na oznaki Zuchowe.

Ogłaszam konkurs na oznakę ogólną zuchów oraz oznaki poszczególnych gwiazdek i sprawności.

Projekty proszę nadsyłać do dnia 1 czerwca b. r.

4) Związkowy Obóz Instruktorski.

W dniach 6 — 20 sierpnia odbędzie się Związkowy Obóz Instruktorski (pod namiotami). Teren ustalony będzie ostatecznie po zebraniu opinii na Komisji Zjazdu Walnego. Proponowane: Jezioro Świtez, lub Małopolska Wschodnia. Warunki przyjęcia:

a) udział w obozie mogą wziąć podharcmistrzynie, przodownice, względnie drużny po próbie na drużynową;

b) uczestniczki winny posiadać stopień samarytan-ki, względnie starszej ochotniczki;

c) uczestniczki winny wziąć czynny udział w kursie, przygotować i wygłosić gawędę lub referat na temat, związany z podanym poniżej programem kursu (mogą być zgłoszone tematy dowolne, Komenda Kursu zadecyduje o ich przyjęciu),

d) przeczytać polecane książki;

e) posiadać pełne wyekwipowanie obozowe;

f) przedstawić świadectwo lekarskie;

Koszta kursu 35 zł., termin przesyłania zgłoszeń do G. K. Ż. 10 czerwca (wobec ograniczonej ilości uczestniczek przy przyjmowaniu uwzględniane będzie pierwszeństwo zgłoszeń).

Na treść kursu będą się składały:

A) **Referaty i dyskusje** (przeciętnie 2 godziny dziennie) na zagadnienia:

I. Wychowawcze: 1) Budowanie typu duchowego harcerskiego, 2) Organizowanie wewnętrznego życia jednostki.

II. Organizacyjne: 1) Organizacja pracy.

B) **Życie leśne i obozowe zastępów.**

Każda uczestniczka zdobędzie przynajmniej 1 obrana przez siebie sprawność połową dla starszych dziewcząt.

Kierowniczką Kursu będzie drużna Jadwiga Falkowska.

Uwagi: 1) Wyjątkowo na specjalne polecenie Komendantki Chorągwi mogą wziąć udział w Kursie drużny, nie mające kwalifikacji, wymienionych pod punktem a) i b).

2) Tematy poszczególnych gawęd oraz spis polecanych książek zostaną Chorągwiom rozestane później.

5) Konferencja Instruktorska.

Odbędzie się w czasie od 21.VIII do 28.VIII 1927 r. po ukończeniu Obozu Związkowego w tem samym miejscu.

Konferencja poświęcona będzie częściowo sprawom, przekazanych przez Konferencję w r. 1926, częściowo zagadnieniom wychowawczym, związanym z zmianami, jakie dokonują się w poglądach społecznych, pedagogicznych i w samym organizowaniu życia.

Te zmiany czynią koniecznym zastanowienie się, jakie zadanie ma spełniać kobieta w pracy, przez nią wykonywanej, jakie wartości psychiczne, etyczne, społeczne i praktyczne (przygotowanie do konkretnej roboty i umiejętność jej wykonywania) winny wnieść w życie harcerki.

Powyższe rozważania mają stać się przedmiotem konferencji w r. 1927.

Dla przykładu cytuję kilka tematów:

- 1) Dzieje kobiety: zmiana roli w życiu, zmiany psychiczne.
- 2) Historia kierunków w Harcerstwie Żeńskim.
- 3) Harcerka w rodzinie: a) z której pochodzi, b) którą tworzy.
- 4) Dlaczego chcemy, by Harcerstwo było jedno dla dziewcząt i dla chłopców.
- 5) O przygotowaniu harcerki do samodzielnego użytecznego życia (zawody dla dziewcząt, zawody niewyzyskane).

Z zeszłorocznej konferencji pozostało zagadnienie współzawodnictwa, które rozpatrzy konferencja 1927 r., zarówno z punktu widzenia etycznego, jak wychowawczego i społecznego.

Przez czas trwania konferencji będzie prowadzone życie obozowo-leśne. Czas poza dyskusjami poświęcony będzie praktykom obozowym i ćwiczeniom harcerskim.

Kierowniczką konferencji będzie dh. ph. Marja Uklejska.

Termin zgłoszeń do 10 czerwca r. b. termin zgłoszenia tematów do 1 czerwca.

6) Związkowy kurs dla drużynowych zuchów.

Związkowy kurs dla drużynowych zuchów odbędzie się w czasie od 3 lipca do 21 lipca b. r. i zostanie zakończony trzydniową konferencją kierowniczek pracy zuchowej w dn. 21—24 lipca.

W kursie wziąć mogą udział drużyny w wieku od lat 16, w konferencji kierowniczeki pracy zuchowej, instruktorki ruchem zuchowym zainteresowane oraz czynniejsze uczestniczki kursu.

Zgłoszenia kandydatek na kurs muszą być zaopiniowane przez Komendę Chorągwi, względnie Komendę Hufca Samodzielnego; zgłoszenia druhen, pragnących wziąć udział w konferencji zuchowej, kierować wprost do G. K. Ż.

Program kursu zostaje określony programem próby na drużynową zuchów.

Ze względu na stały rozwój ruchu zuchowego wszystkie Chorągwie i Hufce samodzielne powinny wysłać na kurs przynajmniej po jednej uczestniczce, mogącej w przyszłości pełnić funkcję referentki pracy zuchów w Komendzie Chorągwi.

Udział w Konferencji zasadniczo obowiązuje wszystkie czynne kierowniczeki pracy zuchowej — ze względu na konieczność omówienia i ustalenia dla wszystkich wspólnych wytycznych pracy zuchowej.

Kurs odbędzie się w okolicach Warszawy przy kolonii gromady zuchów, bliższe szczegóły co do terenu zostaną podane później. Koszta utrzymania wynoszą około 2.50 do 3 zł. dziennie.

Przed kursem kandydatki zaznajomią się z książkami: a) P. Z. Dąbrowski: „Nauka o dziecku”, b) Jaworskiej: „Co i jak opowiadać dzieciom młodszym i starszym”, c) dowolnymi zbiorami bajek i powiastek, a o ile możliwości i d) Montessori: „Domy dziecięce”.

Kurs prowadzi dh. ph. J. Zienkiewiczówna przy udziale innych instruktorek.

Zgłoszenia nadsyłać można do G.K.Ż. do dn. 25 maja b. r.

7) Obozy robocze w Dworku Cisowym.

Tęgo roku w lecie odbędą się dwa obozy robocze w Dworku Cisowym.

Pierwszy od 1—30 lipca, drugi od 1—28 sierpnia. Opłata 15 złotych miesięcznie. Godzin pracy dziennie 6.

Warunki przyjęcia: ukończonych lat 16, świadectwo lekarskie, wyekwipowanie obozowe (konieczna sukienka robocza popielata, lub khaki z krótkimi rękawami, krój kimonowy).

Zgłoszenia przysyłać do Dworku Cisowego.

8) Proszę drużyny Komendantki Chorągwi o przysłanie do dnia 15 maja (termin został przedłużony z I/IV na 15/V) odpowiedzi na następujące pytania:

A. Czy Chorągiew może pomóc słabszym Chorągwiom i środowiskom w akcji obozowej: a) przez danie instruktorek do prowadzenia kursów dla zastępowych i drużynowych oraz obozów drużyn? Ile instruktorek z Chorągwi może pomóc innym środowiskom, w jakich terminach i jakie obozy chcą prowadzić; b) czy Chorągiew może na swoje obozy instruktorskie,

dla drużynowych, lub zastępowych przyjąć drużyny z innych Chorągwi? Ile, na jakie obozy, w jakich terminach, i na jakich warunkach?

Jeśli Chorągiew umówiła się już prywatnie z inną Chorągwią, proszę to zaznaczyć;

B. Czy Chorągiew potrzebuje pomocy instruktorek z zewnątrz do prowadzenia akcji wakacyjnej? Ile, w jakim charakterze, w jakich terminach? Czy Chorągiew chce posłać drużyny na obozy innych Chorągwi? Ile, na jakie obozy?

9) Proszę Komendy Chorągwi o stałe przysyłanie do G.K.Ż. spisów druhen, które przeszły próbę na drużynową.

10) Proszę Komendy Chorągwi, które wydają miesięczne rozkazy o przysyłanie jednego egzemplarza do G.K.Ż.

Komunikat Działu Międzynarodowego G. K. Ż.

W dniu 5 — 16 sierpnia b. r. odbędzie się w Szwajcarii pod Genewą, w miejscowości Parc de l'Ariana obóz międzynarodowy, obliczony na 300 uczestniczek z różnych krajów. G. K. Ż. chciałaby wysłać na obóz powyższy 10 — 15 druhen, którym stawia się następujące wymagania:

1) Wiek nie niżej lat 14-tu. 2) Stopień Samarytan-ki. 3) Dobra znajomość języka francuskiego lub angielskiego. 4) Obecność na tygodniowym obozie przygotowawczym, urządzonym przez G. K. Ż. w celu zżycia się i wspólnego przygotowania uczestniczek obozu międzynarodowego. 5) Pokrycie kosztów podróży i pobytu w Szwajcarii. Uwaga: Opłata dziesięciodniowego pobytu w obozie wynosi półtora funta szterlinga. Koszta te mogą być ewentualnie pokryte przez Oddziały, wysyłające drużyny na obóz międzynarodowy. G. K. Ż. urządza swoim kosztem tylko obóz przygotowawczy, stara się o ulgowe paszporty i zniżki kolejowe dla uczestniczek obozu. 6) Następujące wyekwipowanie jest obowiązu-jące: a) pełny mundur przepisowy wełniany do podróży i na oficjalne występy; b) mundur płócienny obozowy; c) sweater ciemnoszary, pożądanym też płaszcz nieprzemakalny, lub ewentualnie inny, sportowy; d) poduszka lub poszwa, którą się na miejscu wypełni słomą; e) pled do przykrycia i 2 prześcieradła; f) siennik i kawał nieprzemakalnego płótna dostatecznej wielkości, aby siennik na nim położyć; g) 2 łyżki, 2 widelce, 2 noże, komplet menażek, kubek, ściereczka do wycierania naczyń; h) kostjum kąpielowy; i) pantofle gimnastyczne; j) zapasowe grube buty odpowiednie na wycieczki; k) 2 kompletne zmiany bielizny; l) przybory toaletowe, ręczniki, szczotki do butów i do ubrania; m) notes i ołówek; n) latarka elektryczna; o) zwój mocnego sznura lub linki; p) siekierka lub toporek; r) przybory do szycia.

Bardzo pożądane są kostjумы ludowe z okolic, z których dana drużyna pochodzi.

Drużyny, życzące sobie zabrać własne namioty, mogą to zrobić uprzedzwszy G. K. Ż. przy nadsyłaniu zgłoszeń. Zgłoszenia te muszą być nadesłane nie później jak do dn. 31-go maja r. b. z załączoną do nich sumą półtora funta szterlinga od każdej drużyny, które to pieniądze przekazujemy do Szwajcarii dyrekcji obozu.

Po otrzymaniu zgłoszeń będą wysyłane zawiadomienia, dotyczące obozu przygotowawczego, urządzanego przez G. K. Ż.

(—) H. Godziszewska,
Sekretarka G. K. Ż.

(—) J. Falkowska,
Naczelniczka G. K. Ż.

ROZKAZ NACZELNIKA G. K. M. L. 5 z dnia 9 kwietnia 1927 r.

I. Akcja letnia 1927.

Ochrona przyrody. Zwracam uwagę na artykuł dha Opackiego w „Harcmistrze” nr. 5 i nast. Należy go wykorzystać na kursach i w pogadankach, a przede wszystkim dla przypomnienia sobie szóstego punktu Prawa.

Swoboda ma granice. Zdarza się, że harcerze bez koszul, tylko w „krótkich” zjawiają się wobec niewiast. Jest to nieprzyzwoitością, która nie może być tolerowana. Komendanci obozów powinni ustalić, zależnie od warunków miejscowych, przepisy, normujące używanie stroju. Wizytatorzy zwróć na to uwagę.

Włóczęstwo. 1. Coraz częściej zgłaszają się kandydaci do wędrowek naokoło świata lub nieco krótszych, nie posiadając żadnych lub niedostatecznych środków materialnych. G. K. daje pozwolenia tylko na wnioski Komendanta Chorągwi przy udowodnieniu przez zamierzających wędrować, że mają odpowiednie środki i że dają gwarancję należytego reprezentowania nas zagranicą.

Utrzymywanie się ze sprzedaży pocztówek i t. p. jest żebractwem i nie może być uważane za „odpowiedni środek”.

Wędrujący poza Polskę bez pozwolenia G.K. tem samem wykluczają się z organizacji i będą odpowiednio traktowani.

2. Również po Polsce włóczą się różni ludzie, podający się za skautów bezprawnie i często wyłudzający pieniądze.

Zabrania się udzielać pomocy fałszywym skautom, t. j. nie posiadającym skautowego paszportu zagranicznego.

3. Zwłaszcza w czasie lata wędrują po Polsce harcerze, czasami gromadnie, od obozu do obozu, objadając gościnnych druhów. Uważam to za niedopuszczalne nadużywanie praw gościnności. Drużyny obozujące nie są przygotowane na wyżywienie takich gości, nie mają tego w budżetach i mieć nie powinny, gdyż cechą harcerza jest samowystarczalność, a nie pasożytność.

Będę pociągał do odpowiedzialności takich niewrażliwych amatorów cudzej kuchni.

Nadużywanie gościnności. Obozy, zwłaszcza wędrownie, przestrzegam przed nadużywaniem gościnności. Można z niej korzystać w granicach (nocleg), unikając objadania gospodarzy. Zasadniczo mogą obozy korzystać z pomocy dworów, plebanij i in., o ile ta pomoc została drużynie z góry zaofiarowana i jest przewidziana w zatwierdzonym przez K. P. H. planie wędrowki.

Meldunek przybycia. Komendant obozu stałego zaraz po rozbiciu obozu, wysyła do przełożonej Komendy Chorągwi, do Komendy Chorągwi, na której terenie obozuje, oraz do Głównej Kwatery zgłoszenie w którym podaje: nazwę drużyny i jej stały adres w ciągu roku; adres obozu (dokładny, jak dojechać); swoje imię, nazwisko, wiek, zawód, funkcję w drużynie, czas trwania obozu; pomieszczenie; ilość uczestników; granice wieku uczestników.

Meldunki obozu wędrownego. Komendant obozu wędrownego wysyła: a) w dniu rozpoczęcia wędrowki meldunek do przełożonej K. Ch., i do Głównej Kwatery z danymi: nazwa drużyny i jej stały adres w ciągu roku; imię, nazwisko, wiek, zawód, adres

komendanta; marszruta planowana; czas trwania zamierzony; ilość uczestników; granice ich wieku;

b) w dniu zakończenia wędrowki meldunek do przełożonej Komendy Ch. i do Głównej Kwatery z danymi, jak a) ze zmianą: marszruta wykonana, czas trwania faktyczny, uwagi.

Obozowanie poza terenem własnej Chorągwi. Przypominam rozkaz N. Z. H. P. 1. 4 z dn. 19.II. 1927, WU. 1927, Nr. 3. Rozkaz ten rozciągam także na obozy wędrownie i wycieczki w tej formie, że komendant obozu (wycieczki) jest obowiązany przed jej rozpoczęciem zawiadomić o wędrowce komendantów wszystkich Chorągwi, przez których tereny wędrowcy zamierzają przejść.

Raporty przedwakacyjne. W dniu 5 maja b. r. upływa termin nadsyłania raportów przedwakacyjnych drużyn do K. Ch. przez komendę hufca. Komendanci Chorągwi bezwarunkowo wysyłają do G.K.M. najpóźniej w dniu 5 czerwca 1927 r. raporty przedwakacyjne K. Ch. według formularza wydrukowanego w W. U., Nr. 5 z 1923 r., strony 57, 58, z wypełnionym punktem E, nie czekając na drużyny spóźniające się. Raporty drużyn pozostają w K. Ch. Nienadsyłanie w terminach raportów przedwakacyjnych i powakacyjnych przez drużyny Komendanci Chorągwi weźmą pod uwagę przy kwalifikacji rocznej drużyn. Drużyny winny zaopatrzyć się w formularze raportów, nabycząc je wcześniej w C.K.D.H. Komendanci Chorągwi wydadzą odpowiednie zarządzenia, by na czas otrzymać dane od drużyn.

Wizytacje obozów. W roku ubiegłym Komendy Chorągwi nie wizytowały szeregu obozów, kwalifikując je mimo to do kat. A lub B (patrz zestawienie Wydz. Ogólnego w W. U. Nr. 4 r. 1927, strona 18). Komendanci dołożą wszelkich starań, by wszystkie obozy drużyn ze swego terenu były wizytowane przez instruktorów danej Chorągwi, lub tej, na której terenie znajduje się obóz. Odnośne porozumienia między K. Chorągwi winny nastąpić przed 20 czerwca każdego roku.

II. Wychowanie fizyczne.

1. **Związkowy Kurs Instruktorski W. F. G. K. M.** w celu wyszkolenia referentów W. F. w K. Chor. oraz doszkolenia instruktorów organizuje letni obozowy kurs wychowania fizycznego. Kurs prowadzony będzie przez możliwie najlepszych fachowców w czasie od 17 lipca do 20 sierpnia 1927. K-dy Chorągwi już obecnie winny wybrać po kilku kandydatów w wieku od 18 lat wzwyż, zdrowych, odznaczających się zainteresowaniem wych. fiz. oraz posiadających co najmniej dwuletnią pracę na stanowisku drużynowego lub wyższym.

2. **Konferencja Referentów W. F. z K. Chor.** W czasie Zielonych Świąt odbędzie się Konferencja Referentów W. F. Komendy Chor. Te Komendy Chorągwi, które nie obsadziły dotychczas referatów w. f. przysła na konferencję swych przedstawicieli.

3. **Dział W. F. w „Harcmistrze” i „Harcerzu”.** W „Harcmistrze” i „Harcerzu” będzie prowadzony dział w. f. pod kierownictwem dha M. Krawczyka. K. Chor. podadzą to do wiadomości drużynom i dopilnują, aby sprawozdania z zawodów harcerskich oraz dane o zawodnikach harcerzach, biorących udział w jakichkolwiek zawodach, były jaknajszybciej przesyłane pod adresem G. K. w celu użytkowania w piśmie harcerskich.

III. Żeglarstwo.

Komisja programowa drużyn morskich. Zgodnie z opinią I konferencji przedstawicieli drużyn morskich powołują Komisję do opracowania programów i instrukcyj dla drużyn morskich w następującym składzie: Dr. Jakóbkiewicz, kpt. Kosko, Hermel, Ołędzki, Bublewski, Heil z prawem kooptacji, zatwierdzonej przez Naczelnika G. K.

Prace Komisji oprą się na wynikach prac I konferencji.

Przedstawicielstwo polskie na II Zlocie Międzynarodowym Skautów Morskich w Kopenhadze. Zorganizowanie załóg reprezentacyjnych i wyprawy do Kopenhagi powierzają, zgodnie z postanowieniem Naczelnictwa Komendzie Chorągwi Poznańskiej.

Kurs morski. — Dzierżawa terenów na Helu. Zwracam uwagę na końcowy ustęp sprawozdania konferencji przedst. Drużyn Morskich w nrze V „Harcmistra”.

IV. Różne.

Zażalenia na C. Komisję Dostaw i Administrację czasopism. Przy wizytacjach zdarza się dosyć często

słyszeć skargi na C. Komisję Dostaw i Administrację „Harcmistra” i „Harcerza”. Zarząd Komisji nie może przeciwdziałać ewentualnym niedokładnościom ekspedycji nie mając zupełnie dokładnych danych.

G. K. będzie zatem interwenjować w C.K.D.Z.H.P. tylko wtedy, gdy zażalenia będą składane na piśmie i będą zawierały dostateczny materiał faktyczny.

Zmiana przydziału: ph. Kapiszewski H. z G.K.M. do Chor. Śląskiej.

Ph. Gordon W. z Chor. Pomorskiej do Chor. Poznańskiej.

Urlopy: Dh. ph. J. Bielec do 15 lipca 1927 r.

Wydawanie krzyżów skautom. Komendantom Chorągwi, oraz wszelkim komendantom harcerek skautom nie wolno wydawać krzyżów harcerek skautom lub nieskautom innych narodowości. Przyznawanie oznak tym osobom przysługuje jedynie władzom centralnym Związku.

(—) J. Trzpił

(—) St. Sedlaczek

Przyboczny Nacz. G. K. M.

Naczelnik G. K. M.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Z Głównej Kwatery Męskiej.

Sprostowanie. W Wiadomościach Urzędowych Nr. 2 z lutego 1927 r. strona 8 została pominięta w wykazie ilości obozów Chor. Wileńska, która nadesłała raport powakacyjny w terminie. Ilość obozów 8, harcerzy w obozach — 123, harcerzodni — 2633.

Na tejże samej stronie, między Chor., które nie nadesłały opinii w sprawie uproszczeń przy wydawaniu krzyżów z C. K. D. H. została pomyłkowo umieszczona Chor. Wileńska, która nadesłała opinię K. Ch. w dniu 27.X.1926 r.

W Rozkazy N. Z. H. P. L. 8 z dnia 25. III 1927 r. (W. U. Nr. 4) w składzie osobowym Z. O. Śląsk wkradły się błędy w nazwiskach: powinno być Wiz. Wł. Miedniak zamiast Mielniak i J. Grzbiela — zamiast Gubiela.

Kurs korespondencyjny G. K. M. liczy obecnie 60 uczestników z 29 środowisk. Szczegóły i warunki przyjęcia w Wiadomościach Urzędowych Nr. 12 z r. 1926 str. 41 i w następnych numerach „Harcmistra”.

Wizytacja Chor. Białostockiej. W dn. 21—26 marca b. r. wizytował drużyny harc. z ramienia Głównej Kwatery M. dh pd. A. Czaplinski. Zwizytowane zostały następujące środowiska: Grodno (drużyny i K. H.), Wołkowysk (drużyny i K. H.), Hajnówka (Chor. Brzeska), Bielsk Podlaski (1 drużyna), Grajewo (1 drużyna) i Łapy (1 drużyna). Niektóre z tych środowisk nie były od dłuższego czasu wizytowane. Daje się zauważyć duży zapał wśród młodzieży; w niektórych ośrodkach (Wołkowysk, Grajewo) widać planowe zorganizowanie pracy. Strona administracyjno-gospodarcza wszędzie naogół jeszcze szwankuje.

Program III Narodowych Zawodów Strzeleckich w Toruniu 14—15 maja 1927 r. 1) Zawody Główne: A) Z broni

długiej: a) O mistrzostwo Polski — 300 m, b) O nagrodę Min. Spraw. Wojsk. — 200 m., c) O nagrodę przechodnią Związku Strzeleckiego — 200 m., d) O nagrodę Wojewody Pomorskiego — 200 m., e) O mistrzostwo miasta Torunia — 200 m., f) Zawody przedolimpijskie — 400 m. B) Z broni krótkiej: a) O mistrzostwo Polski z broni wojskowej — 20 m., b) O mistrzostwo Polski z broni dowolnej — 50 m., c) zawody przedolimpijskie — 25 m. C) Z broni małokalibrowej: a) O mistrzostwo Polski seniorzy — 50 m., b) O mistrzostwo Polski juniorzy — 25 m., c) O mistrzostwo Polski pań — 50 m. 2) Zawody Myśliwskie: a) O mistrzostwo Polski w strzelaniu do jelenia, strzał pojedynczy — 100 m., b) O mistrzostwo Polski w strzelaniu do jelenia, strzał podwójny — 100 m., c) O mistrzostwo Polski w strzelaniu do rzućków — 15 m. Ponadto Komitet Zawodów organizuje dla zawodników w miarę możliwości technicznych 3) Strzelanie ćwiczebne: A) Z broni długiej: a) Do tarczy codziennej na 300 m., b) Do tarczy ćwiczebnej na 200 m., c) Do tarczy ćwiczebnej na 300 m. B) Z broni małokalibrowej: a) Do tarczy codziennej — 25 m., b) Do tarczy ćwiczebnej — 50 m.

Udział Stowarzyszeń w Narodowych Zawodach Strzeleckich. W I Narodowych Zawodach Strzeleckich we Lwowie w 1924 r. uczestniczyło 98 zawodników cywilnych, w tem: 46 ze Zw. Strzeleckiego, 20 z Małopolsk. Tow. Łowieckiego, 6 ze Zw. Harc. Polsk., 6 z Lwowsk. Tow. Strzeleck., 6 z Sokoła, 4 z Hufców Szkolnych, 3 z Bractw Strzec. Kurkowych 7 z innych stowarzyszeń. W II Narodowych Zawodach Strzeleckich w Krakowie w 1925 r. uczestniczyło 185 zawodników cywilnych, w tem: 74 ze Zw. Strzeleckiego, 34 z Hufców Szkolnych, 15 z Sokoła, 12 z Bractw Strzelców Kurkowych, 10 ze Zw. Powstańców, 10 z Małopolsk. Tow. Łowieckiego, 6 ze Zw. Młoda Polsk., 5 ze Zw. Harc. Polsk., 5 ze Zw. Ofic. Rezerwy, 14 z innych stowarzyszeń.

Wydawca: Naczelnictwo Z. H. P. w osobie Stanisława SEDLACZKA, Warszawa, Aleja Ujazdowska 37 m. 12. Telefon 101-20.

Redaktor: Stanisław SEDLACZEK, Sekretarz Redakcji: Eugenjusz RYSZKOWSKI.

Nakład i Administracja: Warszawa, Traugutta 2. Centralna Komisja Dostaw Harcerskich. Telefon 145-54. Konto P. K. O. 536.